

Nederlandse Mededingingsautoriteit

Aan

Mts. H., W. en J. van Eert

<i>Datum</i>	<i>Uw kenmerk</i>	<i>Ons kenmerk</i>	<i>Bijlage(n)</i>
20-12-2001		2651/7	

Onderwerp

Zaak 2651: Van Eert vs. Campina Melkunie

Geachte heer Van Eert,

In reactie op uw fax van 17 augustus jl. waarin u de Nederlandse mededingingsautoriteit (hierna: NMa) verzoekt te onderzoeken of Zuivelcoöperatie Campina Melkunie (hierna: CM) misbruik maakt van haar machtspositie als bedoeld in artikel 24 van de Mededingingswet (hierna: Mw), door ondanks een landelijke onderschrijding van het melkquotum toch uitvoering te geven aan de zogenaamde 'kwartjesregeling', bericht ik u als volgt.

Feitelijke achtergrond

Sinds 1993 is de Regeling Superheffing van kracht¹. Kort samengevat komt deze regeling op het volgende neer. Iedere melkveehouder beschikt over een door het Productschap Zuivel toegewezen heffingvrij quotum. CM beschikt over een heffingvrij fabrieksquotum dat gevormd wordt door de som van de quota van de bij CM aangesloten individuele melkveehouders. Afhankelijk van de overschrijding van het fabrieksquotum draagt CM superheffing af. CM is verplicht deze heffing door te berekenen aan de individuele melkveehouder die zijn quotum heeft overschreden. De Regeling Superheffing 1993 biedt de mogelijkheid om individuele overschrijdingen te salderen met de som van alle onderschrijdingen.

Binnen CM is sinds 1997 de zogenaamde 'kwartjesregeling' van toepassing. Deze regeling regelt de overdracht van vereveningsruimte tussen onderschrijders en overschrijders in financiële zin.

¹ Stcrt 1993, nr. 60.

De regeling is ontstaan vanuit de idee dat verevening van de onderschrijdingsruimte met de overschrijdingsruimte niet meer 'om niet' zou moeten plaats vinden.

De regeling is in 1996 overeenkomstig de statutaire procedure aan de leden voorgelegd en goed bevonden. Op grond van de regeling betalen melkveehouders die hun quotum overschrijden NLG 0,25 per kg melk aan CM. Melkveehouders die minder hebben geleverd dan hun quotum toestond, ontvangen van CM in beginsel NLG 0,25 per kg melk van het niet benutte quotum.

Door de uitzonderlijke omstandigheden in Nederland ten tijde van de mond- en klauwzeercrisis (hierna: MKZ-crisis) is het nationale melkquotum in de periode van 1 april 2000 tot en met 31 maart 2001 niet overschreden en is er geen superheffing geheven.

Beoordeling

De vraag is of CM misbruik heeft gemaakt van haar economische machtspositie als bedoeld in artikel 24 Mw.

Economische machtspositie

Artikel 24 Mw bestaat uit twee elementen: economische machtspositie en misbruik. Deze twee elementen komen in het navolgende aan de orde.

Het is een onderneming die een economische machtspositie heeft op de relevante markt verboden om misbruik te maken van die positie. Een economische machtspositie wordt omschreven als de positie die een onderneming in staat stelt om de instandhouding van een daadwerkelijke mededinging te verhinderen en het haar mogelijk maakt zich, jegens haar concurrenten, afnemers of leveranciers, in belangrijke mate onafhankelijk te gedragen². In dit verband is het marktaandeel van de betrokken onderneming, het aantal concurrenten, hun marktaandeel, toetredingsdrempels, et cetera van belang. Eerst nadat is vastgesteld dat er sprake is van een economische machtspositie kan worden onderzocht of de gedraging als misbruikelijk kan worden gekwalificeerd. In het besluit van de directeur-generaal van de NMa van 1 februari 1999 in zaak 1173/ Campina Melkunie – Zuiver Zuivel/ De Vereniging, is vooralsnog geconcludeerd dat het aannemelijk is dat Campina Melkunie op de markt voor de inkoop van rauwe reguliere melk een machtspositie heeft.

Misbruik

Misbruik van een economische machtspositie kan onder meer bestaan in het opleggen van onbillijke contractuele voorwaarden, het beperken van de productie, de afzet of technische ontwikkeling ten nadele van de verbruikers en het discrimineren tussen handelspartners. De kwartjesregeling levert normaliter voordeel op voor de bij CM aangesloten melkveehouders en heeft tot op heden nooit tot klachten bij de NMa geleid. De leden van CM hebben ingestemd met de regeling op grond van de verwachting dat de regeling per saldo, over meerdere jaren bekeken,

² Artikel 1, sub i, Mededingingswet

positief voor hen zou uitwerken. Immers, zowel overschrijders als onderschrijders van het melkquotum zijn normaliter financieel gebaat bij de kwartjesregeling. Nu door de uitzonderlijke situatie in Nederland ten tijde van de MKZ-crisis achteraf blijkt dat het nationale melkquotum in de periode van 1 april 2000 tot en met 31 maart 2001 niet is overschreden en er aldus geen superheffing betaald hoeft te worden, is het niet aan de orde dat in deze uitzonderlijke situatie een beroep kan worden gedaan op artikel 24 Mw. Dat de leden zelf hebben ingestemd met de regeling en CM geen voordeel behaalt bij het uitvoeren van de regeling, draagt hieraan bij.

Gezien het feit dat de gedraging van Campina Melkunie niet als misbruikelijk kan worden gekwalificeerd, wijs ik uw verzoek om optreden van de NMa dan ook af.

Hoogachtend,

w.g. A.J. Scholten
Directie Concurrentietoezicht
Clustermanager Handel

Tegen dit besluit kan degene, wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken, binnen zes weken na de dag van verzending van dit besluit een gemotiveerd bezwaarschrift indienen bij de directeur-generaal van de Nederlandse mededingingsautoriteit, Juridische Dienst, Postbus 16326, 2500 BH Den Haag.